

ԻՐԱՎՈՒՄ

Rev. Père G. Kalémkarian M. chitarist ngasse
N° 4 Vienne

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ԶՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Պոլիարիոյ համար Տարեկան 12 ֆր.
» Վեցամսեայ 6 ֆր.
Արտատպանի համար (երկու քիւր մեկ
հարույ) Տարեկան 14, վեցամսեայ 7 ֆր.
Անդրիկայի » 2.60 տղ. վեցամս 1.50
ԿԱՆԻՒԻ ՎՃԱՐԵԼԻ

Նամակ դրամ եռայլն դրկել հետեւեալ հասցեով
ԽՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ԻՐԱՎՈՒՄ» ԼՐԱԳՐՈՅ. — ՎՍՈՒՍ (Պոլիարիոյ)
Редакция на ВѢСТНИКЪ
„И р а в у н к ъ“
ВАРНА (България)

Rédaction du journal
„I r a v o u n k“
V A R N A (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղղեալ գրութիւն
եւ չեն դրկուիր եւ յարմար դասուած-
ները միայն կը հրատարակուին աւ-
րոյնովին կամ մասամբ:
Խմբագրութեան տղը 20 տանքով եւե-
լեւ աւելի անգամներու համար 20 0/0
ձգեղ կը լինի:

ՎԵՐՋԻՆ ԶԵՆՈՅՑ

Մեցիալ 1899 տարեշրջանէն մեզ
պարտք ունեցող արտասահմանի մեր
բաժանորդներէն կը խնդրուի որ
անյապաղ մաքրեն իրենց հաշիւնն.
ը. մինք այսօրէն անգին կը դադ-
րեցնենք իրենց թերթերու առա-
քումը, առանց դադրելու մեր առ-
նելիքը պահանջելէ:

Իսկ Պոլիարիոյ մէջ գտնուող
մեր բաժանորդաց 15 օր եւս պայ-
մանաժամ կուտանք:

Պոլիարիոյ հրապարակը ճշնող
ներկայ տնտեսական տագնապը
նկատի առնելով, մեր յարգոյ բա-
ժանորդաց դիւրութիւն մը ընծա-
լած ըլլալու համար առ այժմ ե-
ւամսեայ վճարում ալ կընդունինք:
«Իրաւունք»ի համար զրկուելիք
գրաւները միայն խմբագրութեանս
հասցէին պէտք է ուղղուին:

ԱՆԳՆԱԿԱՆ ԵՒ ԹՐԱՆՍԿԱԼ

Մեծն Բրիտանիոյ ոսկիի եր-
կիրը ձեռքէ չը ձգելու համար, պա-
տերազմ հրատարակեց թրանսկալի
գէտ, համոզուած ըլլալով թէ փոք-
րիկ Պոնթ Ժողովուրդը իր թընդա
նօթներու ձայնը լսելով, իր բա-
նակները տեսնելով անմիջապէս տե-
ղի պիտի տար. եւ այնպէս կը կար-
ծէր թէ՛ կարծ ժամանակի մէջ պի-
տի կարենար ճզմել այդ խաղաղ ու
աշխատասէր ժողովուրդը:

Բայց բնաւ մտքէ չէր անցնեն
որ թունճէլա Ալպիոնի գաւազնե-
րուն կարմիր արիւնովը պիտի ներ-
կուի. բնաւ գաղափար չունէր
Պոնթներու գաղտնի պատրաստու-
թեան վրայ. բնաւ չէր մտածեր
որ Պոնթները ամբողջ ընտանեօք
արախութեամբ պատերազմի դաշ-
տը պիտի վազեն, Պոնթուհիք եւ
14 տարեկան տղայք իրենց ամուս-
նոյն, հօր, եղբոր պիտի օգնեն եւ
նոյն իսկ փոքրիկներն ալ իրենց
տուններու առջեւ զինավարժութիւն
պիտի ընեն:

Քաջ Պոնթ աղբը, ափ մը Ժո-
ղովուրդ, հայրենիքի շերտ սիրով
վառուած, իրենցմէ շատ մեծ եւ
անհամեմատ զօրաւոր տէրութեան
հետ պատերազմեցան ու կը պա-

տերազմին եւ իրենց աննման խն-
նուրութեամբը եւ անյաղթելի ու
զօրաւոր նկարագրովը բոլոր աշ-
խարհ զարմացուցին ու կը զարմա-
ցնեն. ամեն բոլոր ազգերու հա-
մակութիւնը իրենց կողմն է ընդ
գէտ Բրիտանիոյ:

Բրիտանական առիւծը այսօր
ծունկի վրայ չ'ըլլած է. Լորտերու
փառաւոր պալատներէն սկսեալ
մինչեւ յետին գիւղացւոյն անշուք
խրճիթը սուգի մէջ են. չեն ող-
բար կորսուած ծախսուած միլիոն-
ները, կարտասուեն է՛ն շատը ա-
նոր համար որ աշխարհի առջեւ
անպատիւ ու պղտիկ ինկան:

Միւս պիտութիւնները Մեզդիոյ
զբաղեալ վիճակէն օգուտ կը քա-
ղեն, առիթը չեն ուզէր փախցու-
նել. Ալգերիա հար. Ալբերկէի մէջ
կը յաղթուի, Պարսկաստանէն կար-
տաքսուի. Զինաստանի, Տաճկաս-
տանի մէջ ազգեցութիւնը նուա-
զած է ու կը նուաղի, Հնդկաստա-
նի եւ Եգիպտոսի վրայ ալ շատ
կը մտածէ:

Անգղիացիները կատարած այս
պարտութիւններէն նոր միլիոններ
կը քուէարկեն, հարիւր հազար
զօրք եւ պատերազմական ռազմա-
միջերը կուղարկեն. Բայց ի՞նչ օ-
գուտ վարձկան զինուորներէ, երբ
իրենց գէտ ունին քաջ, անվահեր
Պոնթ զինուորն, ասոնք սուրբ
կռիւ կը մղեն եւ որոնք ուստած
են կռուիլ հայրենիքի ազատու-
թեան պահպանման համար մինչեւ
իրենց վերջին արեան կաթիլը:

Այս անարդար պատերազմը Մեզ-
դիացւոյ լաւ դաս մը պիտի ըլլայ
եւ Պոնթներուն քաջութիւնը առա-
ծի կարգ պիտի անցնի. 20րդ.
դարը որ Ալպիոնի համար արիւ-
նով ծնաւ, ո՞վ գիտէ ի՞նչ վերջա-
ւորութիւն պիտի ունենայ:

Բարբարոս տէրութիւններու վախ-
ճունը յայտնի է, ինչպէս եղաւ
Սպանիան, ինչպէս կըլլայ ու
պիտի ըլլայ Թուրքիան:

Բայց վերջապէս Մեզդիոյ պիտի
կրնայ յաղթել թրանսկալի. քիչ
մը կ'սակածէիք է:

Եւ եթէ միւս տէրութիւնները
միջամտելով հաշտեցնեն երկու պա-
տերազմիկ ազգերը, խնդիրը պի-
տի լուծուի մեծաւ մասամբ ինը-
պատ թրանսկալի, եւ Պոնթ հո-
ղազործ ժողովուրդը, իր վահ հայ-

րենասիրութեան եւ քաջութեան ար-
ժանի պտուղը պիտի վայելէ:

Հայերս ալ Պոնթներու հեռատես
խորամանկութիւնը ու լուկի կան-
խապատրաստութիւնը եթէ ունե-
նայինք այսօրուան մեր վիճակը
այսչափ դառն չէր ըլլար:

Բայց արդարութիւնը եւ իրա-
ւունքը միշտ յաղթող կը հանդի-
սանայ, չվհատինք, միայն գիտ-
նանք խելքով գործել:

Մ. Ա.

Բլոէշտ, 6 փետր.

1800-1900

Ե.
ՅՐԱՆՍԱ

(Շարունակ. նախորդ քուէն)

Նաբոլէոն իր հսկայ ծրագրին կենսա-
կան մասը գլուխ հանած էր, կայսերա-
կան ժառանգական իշխանութիւնը
ձեռք բերելով:

Գաղղիոյ մէջ հանրային կարծիքը
տակալին յեղափոխութեան տպաւորու-
թեան տակ բոլոր վիճակի մը մէջ էր
եւ նորածին չքեղ կայսրութեան ազդե-
ցութեան ներքեւ ալ հպարտ Միլիոնայ
աստի այս հոգեբանական վիճակին մէջ
գտնուող ժողովուրդի մը ստանձն ալ
բունակալ զինուոր-կայսեր մը հզօր ձեռ-
քին մէջ կը գտնուէր: Իրաց այս վի-
ճակը Եւրոպայի անհանգստութիւնը
ծայր աստիճանի հասցուց եւ Նաբոլէո-
նի կայսր ըլլալով ինչպէս Գաղղիոյ
ձախառնագիրը. նոյնպէս ալ Գաղղիոյ իշ-
խանութեան հետ ուղղակի եւ անուղ-
ղակի կապուած երկիրներուն կացու-
թիւնը եւ ժողովուրդներուն բաղդը կը
փոխուէին:

Նաբոլէոնի նախագահութեան տակ
գտնուող Իտալական հանրապետութիւ-
նը թագաւորութեան փոխուեցաւ եւ
Պոնաբաթ Լոմպարտական թագը դը-
լուխը գնելով ինքզինքը Իտալիոյ թա-
գաւոր հռչակեց, եւ այս թագաւորու-
թեան ալ փոխարքայ նշանակուեցաւ
իր խորթ զաւակը Էօճէն Պոնաթէն:

Նաբոլէոնի հակառակ միւս պետու-
թեանց կամքին, Բալթիկ թագաւորու-
թիւնը ստեղծեց եւ զայն սուսա իր է-
լիզա քրոջը եւ ամուսնոյն Պաճիֆիկի
որդոց որդի իշխելու իրաւունքով: Նոյն
պէս իր Բոլին քրոջը եւ ամուսնին, Հը-
նուայիցի Պորկէզ իշխանը, իրենց կար-
գին ստացան կարեւոր երկիրներ:

Նաբոլէոնի կայսրութիւնը մեծ մա-
սամբ արտաքին պատերազմներու եւ
փայլուն յաղթանակներու շրջան մ'է. եւ
այս շրջանը Պոնաբաթի ռազմագիտա-
կան սեծ հանճարին ապացոյցն եղաւ:

Նաբոլէոնի փառասիրութիւնը գինքը
մղեց այն ընդհանուր պատերազմներուն
որոնցմով կուգէր քաղաքակիրթ աշ-
խարհի ամեն թագակիրները ուղղակի
իր կայսերական գերիշխանութեանը
հնթարկել:

Այս մեծ պատերազմներուն դուռը կը
բանայ Աւստրիոյ. Պոնաբաթ Եւրո-
պայի պատմութեան մէջ նմանը չատ-
քիչ անգամ տեսնուած փառաւոր յաղ-
թանակ մը տարաւ Աւստրիոյ եւ Ռու-
սիոյ միացեալ բանակներուն վրայ: Այս
ահագին եւ մեծզօրք յաղթանակը օ-
տար շրջանակներու մէջ անաղին սար-
սափ մը առաջ բերաւ եւ նոյն իսկ կըր-
նանք ըսել թէ տեսակ մը վհատութիւն
որ յաջորդաբար նոյնանման յաջողու-
թեանց դուռ մը բացաւ Մեծ կայսեր
համար:

Աւստրիոյ յաղթանակին ուրախու-
թիւնը իտալացիներու թրափալարի
ծովային մարտովը, որուն մէջ յաղթու-
թիւնը Մեծն Բրիտանիոյ կը մնար չը-
նորիւ ծովակալ Նէլսոնի, որ գրեթէ
ամբողջովին ջախջախեց Ֆրանսայի եւ
Սպանիոյ նաւատորմը:

Կայսրը յաջորդաբար ջախջախիչ եւ
մեծ հարուածներ տուած է քաղաքա-
կիրթ աշխարհին, որոնք շատ արդա-
րացի պատճառով արգելք կը ըլլային Նա-
բոլէոնի ոտնձգութեանց եւ անիրաւ
աշխարհակալութեանը:

Ինչոյն յաղթանակովը զարկաւ Գեր-
մանացիները, որոնք սակայն երկրորդ
անգամ զօրեղ զիմադրութեան մը փոր-
ձը ըրին Ռուսաց հետ միացած ընդդէմ
Ֆրանսի կայսեր Էյլթի մէջ ուր նորէն
պարտուեցան:

Բայց այս պատերազմները հակառակ
Նաբոլէոնի յաղթանակներուն, ուրիշ
նոր եւ սոսկալի մեծ պատերազմներու
ծնունդ տուին. մէկ կողմէն Պոնաբաթ-
թի հպարտութիւնն ու փառասիրու-
թիւնը, իսկ միւս կողմէն միւս ազգե-
րուն գոյութեան եւ Եւրոպայի հաւա-
սարակչութեան խնդիրն էր որ գէտ
առ գէտ կուգային. տիրող անհանգս-
տութիւնը շատ մեծ էր եւ օրուան վի-
ճակը Եւրոպական ազգութեանց հա-
մար անորոշ: Ռուսք որ մէկ մը Աւս-
տրիոյ հետ մէկ մ'ալ Գերմանացւոց հետ
միացած իրենց կարգին ջանացած է-
ին Նաբոլէոնի յառաջխաղացութեանը
դէմ ելնել, բայց այն կրկնակի զո՞ւ-
ղութիւններու տխուր ելքը ալ առեւ
տագնապալից կացութեան մը մէջ կը
գնէր հիւսիսային պետութիւնը որ գը-
րեթէ միմակ կը մնար փայլուն յաղթա-
նակներով գինովցած նշանաւոր զօրա-
պետներու ձեռքին մէջ եւ Նաբոլէոնի
նման հոյակապ կայսեր մը հրամանին
տակ գտնուող Գաղղիական բանակին
հանդէպ:

Պոնաբաթի համար հիմայ երկու
զլխաւոր թշնամի կը մնար որոնց չէր

յաջողած տակաւ ին վճռական հարուստ...

Ասկէ վերջը նոյնպէս երկու պատե-

Պետարտութի շատ կարճ միջոցի մէջ

Նարոյէտն իր այսչափ մեծութեանը

Իր գործութեանը եւ փառքին գերա-

Նարոյէտն ուղիով Ռուսիան ալ Գեր-

Պետարտութի թէեւ կրնար իր գիրքն

Բայց Նարոյէտն քանի մը ամիս վեր-

Նարոյէտն այս վերադարձը պատմու-

Պետարտութի իշխանութիւնը թէեւ

ՍՈՒՆ

(Շարունակելի)

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Բարիկ, 16 փետր.

Երէկ առտու Բարիկ հասան ձեւա-

Նորեկները նախ թուրքոյ գետա-

ՍԻՍ ՍՈՍ ԿՈՍԷ ԶԱՄԱՐՈՒԹԻՒՆ ԶԱՄԱՐՈՒՄ

Նիւ Եօրքի մեր մէկ թղթակիցէն

Սիւս Սոս Կոսէ Զամարութիւն Զամարում

Սիւս Սոս Կոսէ պիտի շարունակէ պա-

անգղիական բանակին զիտար գորու-

Միւս Սոս Կոսէ միայն մէկ ամիս պի-

Ս. ՍԱԿԻ ԵՎ Մ. ԴԱԻՐ-ԲԵԿ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՆԷՏԱ

ԿԱՍ

(ՄԱՄԻՍ ՊԱՏՄԱՍԾՐ)

Հոշակաւ որ պուկար գրագէտ և

Վերջապէս ամբողջ Պուկար

Գիրք միայն 50 ամիս թիւ է. կը ծա-

Ուրիշ քաղաքներէ և արտասահ-

ՀԱՅՐԵՆԱԲԱՂՁՈՒԹԻՒՆ ԿԱՍ ԿԱՐՍԱՍՍ

ՆՈՍԹԱԼԺԻ

ՀԱՅՐԵՆԱԲԱՂՁՈՒԹԻՒՆ ԿԱՍ ԿԱՐՍԱՍՍ

Կան ախտեր որ ըստ ինքեան

Շոյ գիտնալով հանդերձ, շատ

Նօսթալժիկ անանկ դառն և ցա-

Հայրենիքի անզուպ տենչում

Նօսթալժիկ մտադրալութիւն

(*) «Նօսթալժիկ» ֆրանսերէն բառ մը

ԼՐԱՔԱՂ

Այսպէս ուրեմն երբ փորձելու
նկարագրով միւրամտեղութեամբ
և կատարելապէս անտարբեր դէմ
քի մը հանդիպինք, գիտնանք թէ
գործելի յօսով միտքով մը հետ է:
Նոյն բացատրելիք հոս մեր հի-
ւանդին ֆիզիքականին մէջ յառաջ
եկած փոփոխութիւնները: Նա-
քիչ քիչ անորոշութիւն կը կորսնցնէ,
գիշերները բացարձակ անքնու-
թեան մտանուած իրեններուն վրայ
կը բռնադատուի, չափազանց ու-
ժով մտախառն արտաճառաւ փո-
ք շարժումով մը անգամներուն
մէջ անտանելի ցուելի և հոգնու-
թիւն կը պատճառուի: Գէտքին գոյնը կը
կորսնցնէ, անբնական գիտեցող-
ւէն կը տառապի, մերթ րնդ մերթ
հնկնաւոր, կոծերու և հոգա-
նքներու կը մտածուի և միջեւ
իսկ անձնասպանութեան փորձեր
կրնէ, մանաւանդ երբ հայրենա-
գործութեան մասին իր բոլոր բ-
նած խորհրդներուն ու շանքերուն
յուսակալութեան անդին չունց-
նելին կը տեսնէ:

Այլ է խօսքով տեսարանը չափա-
զանց արտաճմով և կեցիկացողիչ
է, և այնքան աւելի կեցիկացողիչ
որքան անտարբեր հաստատ հիմ
է բռնած:

Գիտնանք հիմա թէ՛ լուիկ միջիկ
ձածկաբար, սակայն անխառն
փոխ կը կարգով մահուան առաջնոր-
դող այս սոսկալի անտարբերութեան
մասին գործադրուելիք առողջա-
պահական միջոցները որո՞ւք են:
Նախ խոստովանինք թէ՛ այս
տեսք իբր շղային գրգռում կամ
խանգարում ընդունելով, գործա-
ծուած դեղերը չափ քիչ ազդե-
ցութիւն կը ներգործեն: Ուստի,
հիւանդը ներքնապէս դարմանելէ
աւելի, անոր ապրելու պայմաննե-
րը փոխելով կարելի կը դառնայ չափ
իր պահպանութիւնը անդգայի
դարձնելու է: Զինքը միտքով տե-
ղու մտքը ձեռնարկուած ամեն մի-
ջոց իր հայրենի սովորութեանց
ինչպէս նաեւ վարք ու բարքին
հետ մեծ նմանութիւն ունենալու
են:

Նոյնպէս ջրաբուժական տեսա-
կետով եղած պարզ ջրի ցայտում
ները (տուշ), մանաւանդ գլխէն
դէպի վար նետուած ջրերը ըստ
բուսական օգտակար են: Սակայն
այս առողջապահական միջոցները
գետ հիւանդութեան սկզբնաւոր-
ութեան մէջ իսկ երբ ունի օ-
գուտ չին ընծայեր, իր միակ և
անհրաժեշտ պայման պէտք է ըն-
դունի անտարբերութիւնը: Գէտքին
միտքով կամ հայրենիքը վե-
րադարձը, որուն պէտք է փու-
թալ մանաւանդ երբ հիւանդու-
թիւնը հսկայ բալ և մեծ անտարբեր
տեսնուի:

Տօքթ. Ծ.

— Ազգ. Հիւանդանոցի Ուրա-
նոցի երկսեռ սանուէր, ինքնաբե-
րաբար իրենց մէջ ինչպէս գա-
ւառացի կարօտելոց 433 ու կէս
գրուշ հաւաքելով, հոգաբարձու-
թեան միջոցաւ զրկած են Պատ-
րիարքարան. Պատրիարքն օրհնու-
թեան գիր պիտի գրէ եղեր:

— Նոյնպէս Թօր-Պարտի թա-
ղակուն խորհուրդն ինչպէս կա-
րօտելոց 470 զրուշ զրկած է ի
Պատրիարքարան:

— Կ'որին է 3 ու կէս ժամ հե-
ռի Չիթակոյ գիւղին հայոց մէջ
Օրթոտոքութեան յարելու շար-
ժում երեւցիր է յանձնար ամսոյն,
բայց տեղապահ Տ. Չաւէն Ծ. վ.
լսելուն պէս հոն գացեր և քարո-
զել է, այդպէսով առայժմ շարժ-
ման առաջնք տեսնուել է: Հոն
տեղապահ հայրը լսել է թէ Օր-
թոտոքութեան յարելու միտում
կը ցուցունեն նաեւ Հիւսիս գիւղի
հայերը, և հոն ալ գացեր է: Այս
գիւղէն Տ. Չաւէն վ. ձեռք ձեռ-
գիր է այն հանրագիրը զոր տե-
ղացիք կարին պիտի գրէին՝ ի
ընդ Օրթոտոքութեան յարած
ըլլալը ծանուցանելու համար ու
որ տեղէ, այս շարժման կառու-
նորդէ եղեր Միթար: Տեղապա-
հին այցելութիւնը կ'ստեղծուի
է գործը: Զինքնակցիք յանդա-
ւան ըլլալով կը յուսան եղեր նի-
թական նպատակ ընդունի իրենց
կարօտ վիճակին մէջ (Հիւսիս գիւղ)
կարմիր վանքին մօտ է. ունի 90
տուն հայ, 30 տուն հայ հռո-
մէական և մի քիչ ալ ուրիշ բնա-
կիներ:

— Պիթիւի Գրգըր-Մէսհիա բ-
ուած տեղը բնակող ժամագործ
Սեդրակ քանի մը շաբաթ առաջ
մեռած կը գտնուի իր տան մէջ:
Ոստիկանութիւնը իսկոյն քննու-
թեան կը ձեռնարկէ և կը տես-
նուի թէ Սեդրակի կոկորդը կրտ-
րելով խողխողած են զայն: Վեր-
ջապէս խուշարկութիւնք երեւան
կը հանեն մարգարայանները, որք
են Պիթիւի թաղ-Մահալլէի բը-
նակիչներէն մտադործ Արշակ, Տ.
Մեսրոպ անուն հայ քահանայ և
իր քոյրը՝ Սոֆիա: Արշակ կը
խոստովանի իր ոճիւր և կը հա-
տառուի թէ Տ. Մեսրոպ գետինը
պառկեցուցած է Սեդրակը, քոյ-
րը ոտքերէն բռնած է և Արշակ
ալ իր մտադործի դանակով ոչնա-

րի պէս մորթած է զայն: Կրտուի
թէ ոճիւր շարժառիթը գողութիւն
է: Զարմանալին սա՛ է որ Արշակ
Սեդրակի քեռորդին էր, և թէ
22 տարիէ ի վեր անոր հացով
անած և մեծցած է:

— Ֆիլիպէէն Պետրոս Տէրեան
ստորագրութեամբ խմբագրութեա
նըս հրատարակութեան համար
զրկուած նամակէ մը կը տեղեկա-
նանք թէ՛ Հայկ Տէրեան անուն
անձին իր աշխատած ջաղացքին
մեքինայէն ծանրապէս վիրաւոր-
ուած ու արիւնդուայ վիճակի մը
մէջ գտնուած պահուն, անմիջա-
կան գործունի համար հրաժարուած
Տօք. Եղաճաճեան տունը ունի է
պատճառի կը միտքէ այցելի:

Համակարգը Տօք. Եղաճաճեա-
նի այդ ընթացքին համար իր
զրապած ցուր բացատրելով, կը
փութայ ամբողջ Տէրեան ըն-
տանիքի շնորհակալութիւնը յայտ-
նել Տ. Տօք. Օրթոտոքին որ իմա-
ցած պահուն, հակառակ իր զրա-
դեալ վիճակին, փութացեր է ան.
միջապէս օգնութեան համար վի-
րաւորին և իր ճարտար դարմա-
ններուն շնորհիւ զայն բուժել քիչ
օրուան մէջ:

ԱԶԴ

Ընթերցասիրաց ընկերութիւնը
ներկայիս ուրախութեամբ կու-
գայ ծանուցանել անգլոյ տարջոյ
հայ հասարակութեան թէ վերջի-
րըս հաստատուած է ընթերցարան մը
որ կը գտնուի Տ. Թաղ Պաշկարա-
կան Ալկալին գլուպին տակը:

Այս ալ միջոցով, մինչ ցար անօրինու-
թիւն, ընթերցարանը բաց կը
գտնուի ամեն առաւօտ ժամը 9 էն
11 1/2, կէսօրէն վերջ ժամը 4 էն
9: Իսկ շաբաթ օրերը բացառա-
բար, ստիպողական և այլ բանա-
ւոր պատճառներով ընթերցարանը
չբացուի առաւօտեան ժամը 9-12
ու իսկ միջօրէի 3-9:

Այս առթիւ ընկերութիւնս
պարտք կը համարի հրաւէր կար-
գալ ուսումնասէր տարջոյ ազգա-
նոց ընթերցարան յաճութիւն և ի-
րենց պարտաւոր ժամերը օգտաշատ
ընթերցանութեամբ անցնել:

Իսկ արեւք որ, կը փոփոքին
ո՛ւն է նախադասութեամբ ըն-
թերցարանի ճոխացման ստոր
հանդիսանալ, թող հաճին մեզ
փութացնել իրենց նուէրը և ըն-
դունի ընկերութեան շնորհակա-
լեանց հաւատարմ:

Վարչապետ Ընթերցասիրաց
Ընկերութեան Վարչապետ
5 փետրուար 1900

ՆՈՐ
ԵՐԳԱՐԱՆ
ԿՍՄ
ՄՐՄՈՒՆԶ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Կը պարունակէ այսօր ժողո-
վորդի ամեն դատակարգէր կողմ
հին և նոր գրեթէ բոլոր կրգերը:
Կը ծախուի իր ՍԻՆՈՒՆԻՔԻ խմբա-
գրատունը:

ԳԻՆ 1 ՅՐԱՆԻՔ

ՅԱՆՁՆԱԿԱՆՍԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ընդ մէջ Ֆրանսայի, Տաճկա-
ստանի, Եգիպտոսի, Պարսկաստա-
նի, Պաշկարիոյ և Ռուսիայի:

G. Madtheos-ian freres
8 Rue du Croissant
PARIS

Յանձն կառոււթ կառարել՝ զգե-
տելիւնաց, ըմպելիւնաց, ուսուստի և այլ
ամեն տեսակ պիտոյից յանձնարարու-
թիւնք, միջեւ մէկ ֆրանք արժողու-
թեամբ, հարստանկան օմիտի համար ի-
րեղէններ, ինչպէս նաեւ զեղալճառ-
ներու (droguists), բժիշկներու և
այլ արհեստագործաց վերաբերեալ վիրա-
բուժական և գիտական գործիքներ,
զեպօքէք և գրեանք Բարիկ ամենա-
առաջնակարգ վաճառատուններէ, հա-
տառութիւններէ կամ գործարաններէ
գնելով, իրենց նշանակեալ իսկական
գներով կուգարկենք contre rembour-
sement և կամ արժէքը ուրիշ ունի է
յարմար եղանակով գանձելով:

Մեծաքանակէն, բրդեղէն, բամբակե-
ղէն և այլ ծանոթական ու Անգլիա-
կան նորաձեւութեանց վերաբերեալ ա-
մեն կարգի արտադրութիւնք փոքր
մեծ վաճառատանց և մանաւորաց
հաշուոյն կառարեալ ձեռնհասութեամբ
գնումներ կը կատարենք փոքրաքանակ
թէ մեծաքանակ և ուղղակի ֆապրի-
քաներէ, ամեն տեսակ գունաւոր թէ
ձեւակալ ապամանցներու և մարգարի-
տներու գնումներ և վաճառումներ կը
կատարուինք երաշխաւորեալ ապահովա-
գոյն միջոցներով: Ամեն տեսակ տեղե-
կութիւններ կը հաղորդենք միշտ ըս-
տոյց ապրիլներէ քաղելով: Երաշխա-
նեմք այլ ընդ այլոց նամակների փո-
խանակութիւնք, ամենիքներու, կա-
լումաց և փոխանակագրոյ գանձում
զը կը կատարենք առեւտրական ու սե-
ղանաւորական շրջանակների վերաբե-
րեալ ամեն տեսակ գործողութիւններ:
Յառաջիկայ 1900ի Արտաւաճառողէ-
ր (exposition) այցելել խափաքողաց
ինչպէս նաեւ ուսանողաց և այլ ամեն
դատակարգի ուղեւորաց ամեն օգտա-
ւէտ տեղեկութիւններ կը հաղորդենք
և գիւրութիւններ կ'ընծայենք:

ԵՐԱՇԽԱՆՈՐԵԱԼ ՈՒՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ
ԽՈՍՏ ՀԱՄԵՆՍ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Կ. և Մ. Մատթէոսեան եղբայրք
Բարիկ, 1 փետր. 1900

ԱԶԴ

Ազգային Միութեան, վարչապետ փակեղա
գործ, պատիւ ունի ծանուցանելու
Գեր. եկեղեցականաց, որ իր բնա-
կութիւն ֆիլիպէ հաստատած ըլլալով
պիտի պատրաստէ ընտիր թաղէ և
ստուէ գլխարկներ, պատարագի զգես-
տներ և թագեր. յանձնարարութիւնք
հետեւեալ հացէին:

Ազգային Միութեան, Ֆիլիպէ:

ԵՐԱՇԽԱՆՈՐԵԱԼ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Տ. Յ. Ք. Արմատար — Կէջէն սէնէ ի-
չին կէտեղեկութիւնով 12 ֆրանքը
վարձը տա պատիւ ինքնիւ. ֆապրի-
թիւնի գիւղէ տարէսինի գիւղի պիտիւնէ-
միջ օլտըղընը տան էսամէնի գէ իւսիմ
եղալմամբը. չիւտի իշ տղորտը:
— Տ. Ե. Ք. Ռուսուք — Ձեր ներ-
կայ տարւոյ տարեկան բաժնեգիրը կան
իսկ վճարելուն առթիւ նուէր խոս-
տացուած Ընդարձակ Օրացոյցը երէկ
զրկեցինք:

ՄԲԱՆՊՈՒԱ ԱՎՏԻԹ

Իւշ սէնէ էվվել համարիւթ սօ-
փաճըլարըն բէնչէսինտէն հայաթ-
լարընը գուրթարստգ իշին Պուլ
կարիայա իլթիճա իտէն միլլէթ-
տաշլարըմը մուհաճիրլիկին սէֆա-
լէթինէ օնճա վազըթ աիշ սըգուպ
տայանտըգտուն սօնրա, չու սօն սէ
նէտէ Պուլկարիանըն տիւշար օլ-
տըղը գրիլէ եէրլի էհայինին պիլէ
տայանամազ հալէ կէլմիշ օլտըղը
կիպի, ֆազիր վի սօլուլուշ օլան
միլլէթտաշլարըմը գայրը թէհէմ-
միւլ իտիլմէզ սէֆալէթէ տիւշմիշ
օլտըղարը թարիֆէ իւզիւմ եօգ
տոր: Պիւնապէրին հէր քէս եինէ
վաթանրնա ալտէթ չիթմէկէ մէճ
պուր օլուպ, պիւր ալտան պէրու
հիւքիւմէթճէ միւշքիւլաթ տախի
գալըմը օլմասընտան նաշի, Սթան
պօլա կիթմէկէ հազրըլանանլարի-
չին էն պէօօիւք միւշքիւլաթ եօլ
մէսարիֆի թէտարիքինտէ գալըմը
տըր:

Մալիւմ օլտըղը իւզրէ ալտէթ
իտէնլէր էն սէֆիլ վէ իշսիլ գալ-
մը օլանլար օլուպ, վարօր նալ-
լունը էօտէմէք իշին հէր պիւրի
3-5 ֆրանգա միւհթաճ օլմաղլէ,
պունըն թէտարիքինտէն տճիլ գա-
լանլար բէք չօգ տըրլար:

Միւլմէվէֆա Մ. Պօղոս ֆափաղեա
նըն ճէնապէսինէ վազ օլընաճազ
գուրօնալարա մուկապիլ 5-6 զաթ
տան իհտա օլընան 141 ֆրանգ
իւզէլինէ Մ. Յովսէփեան 40-50
ֆրանգ տախի վամմ իտուպ, բէր-
չէնպէհ կիւնիւ եունան վաթօրը
իլէ Սթանպօլա կիտէն 61 քիշի-
տէն 43 քիշինին պիլէթինի էօտէ.
միշ տիւր: Պագաթ կէրուտէ տա-
հա եիւզէրճէ ֆազարա պէշէր
ֆրանգլարը օլմտըղը իշին բէ-
րուշան պէլլէմէքտէ օլուպ, իգ-
թիտարը օլան միլլէթտաշլարըն
սօն պիւր մուալէնէթինէ ինթիլար
իթմէքտէ վէ հէր կիւն մուաթի-
լէհ Մ. Յովսէփեանըն գալուսընը
էլէ ալուպ, սէֆիլ գալտընլար կէօզ
եաշը տէօքէրէք թաղարրու իթ-
մէքտէ տիւրլէր սօն պիւր իմտա
սօն պիւր մուալէնէթ

Մէսմուրիւկէ կէօրէ, վառնա
պէլէտիլէ մէմուրլար բէրչէնպէ
կիւնի կիտէնլէրին պիւր գրոմընը
բաթէնթ վէրկիսի իշին կէրի պր-
րազմըլար. պաւնլարն էքսէրիսի
իշսիլ վէ մէտարսըլ գաճվէ քէօ-
չէլէրինտէ պօշ վազըթ կէշիւրէն-
լէր վէ եօլ մէսարիֆինէ միւհթաճ
պալուանլարըմը լմըշ, էլէլ շու բէ-
վալէթ տօղրու իտէ, հէր հալտէ
պիւր եանլըլըրգ սէմէրէսի օլաճազ
տըր: Պիւնապէրին Պալկար հիւ-
քիւմէթին վէ իտուստա պէլէտիլէ
բէրիսինին մարուֆ օլան ֆուգա-
րաբէրվէրկի սալէսինտէ, պու
սէհվաթըն տիւզլմէսի պէլէտի-
լէ աղասը միլլէթտաշլարը Մու-

րաւ էֆէնտինին սալ ու գալլէ.
թինէ միւթաճ օլտըղընտան, հէր
հալտէ լազըմ օլան թէտարիլէրէ
միւրաճաթ իտէնէկինի գալլէն
մէմուլ իտէրիլ:

ԹԻԻՐԲԻԱ ՆԱԿԱՏԻՍԱԹԸ

Կարստան էրզրուճա գատար
ինչա օլընաճազ չըմէնտըֆէր իմ-
թիւաղընը Ռուսիայա վէրլմիշ
օլմասընա տալիւ. իրաւտէ էլան
նէշը օլընաճազ տըր: Կէշէն կիւն
Ռուսիա էլիսի խարիճիլէ նազը-
րը իլէ կէօրիւշմէսինտէ Անատօլու-
նուն չըմալ թարաֆընտա սալիւր
չըմէնտըֆէրէր եափմազ իշին
խարիճտէն օլընաճազ միւրաճա-
թ թարաֆա Ռուսիայա էվվէլիլէթ
(առաջնութիւն) վէրլմէսինի իտ-
տա իթմիշ տիւր:

— Մըսըր միւթթիլէրինտէն պի-
րի Սուլթանըն հալ ու հարաքեա-
թը շէրիաթա մուկալիւր օլտըղընա
պիւր ֆէթվա վէրմիշ տիւր: Պու
ֆէթվա Երուզղտա վէ թիւրքլէր
արաւընտա ֆէնա թէէսիլ իթմիշ:

— Ալմանիա իմրէրաթմար Եւս-
թալուսու միւշիւրի վէ սապըզ
Մատրալալ ճէվաթ բաշայա մու-
րասա էլլը-Ռուս նըշանը իհտա
իթմիշ տիւր: Նիշանըն իւզէրինտէ
պուլունան թաշլարըն զըլմէթի
20,000 ֆրանք թախմիլ օլընմուշ:

— Էվվէլիլ Նիւսիւմիլտէ եա-
զրուրը իւզէրէ Տաւաթ Մահ-
մուտ բաշա վէ մախտուլարը,
Սթանպօլա ալտէթ իտէնէքլէրի-
նէ տալիւր օլան շալաթը ճէրհ
իթմիկտէն մաաաթ, վաթան վէ
ուսուս Օսմանլի միլլէթին իուա-
հաթա գալէթ վիլաւտէ միւհթաճ
օլաւզլարըն պէյան իտէրէք միլ-
լէթին պու աղու վէ իլլիլիլարըն
իթմիլա վէրլմէսինէ. Սթան-
պօլա ալտէթ իթմէքտէն պաշա
իտէն հիշ պիւր քիմսէի հուգուր
լարընա գալուլ իտէմէլէնէքլէրի-
նի իլան իթմիլ տիւր:

— Կիլիկիանըն Մարաշ թա-
րաֆլարընտա տիւրէն բէք չօգ
գալ եաղմըշ օլմաղլէ, քիւլլիլէթ-
լի եօլճա հալվալարը թէլէֆ օլ-
մուշ տըր:

— Սուլթան, Պրանսա ճուհու-
րիլէթի բէրի Մ. Լուպէին պէվ-
ճէսի Մատալ Լուպէյն Եէֆազաթ
նիշանըն պէօլիւք քօրաօնը իհ-
տա իթմիշ տիւր:

ՄԻԹԵՆԵՎՎԻՅԷ

Թրանսվալ վէ իմիւտ պրու-
նընտա պալուան իսլամլար պու-
արա Հինաիստանա հիճրէթ իթ-
մէկէ պաշլարըլարըն ինկիլիլ
կալէթլարընտ կէօրիւմիշ տիւր:

— Հինաիստանա հիւքմ իտէն
զըլմըզ կիտտիլճէ միւտհիշ պիւր
հալ քէսպ իթմէքտէ տիւր. աճ-
լըգտան էօլէնլէրին մըգտարը արթ-
մազտա իթմիշ:

— Աւստրիա աօնանմասըն ար-
թըրմազ իշին Աւստրիա վէ Մա-
ճարիստան մէհլիսի վիւքէլաւը
պէյնիտէ միւզաքիւրէ օլընաճազտա
տըր:

— Մ. Լուպէյն իհտա օլընան
նիշանը իմթիլաղտան տօլալը
մէշհուր թիէն-Քիյաուրն ճուհու-
րիլէթ իշիսինէ խիթապէն եազ-
մըշ օլտուղը մէքթուպ, կէլէճէք
նիւսիւմիլտէ թէրճիւմէթէն նէշը
օլընաճազ տըր:

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Սօֆիա տա նէշը օլընան Բօսրա
կալէթլարընտ աթիտէքի հալա-
տիս օղունմուշ տըր:

Իշանի Բուհա Ֆէրտինանտ հազ-
րէթլէրինին իլէրուտէ պիւթին
խանէտանըն Օրթոտքա ալըն-
ճա վաթիլիլ իճրա օլընաճազ.
վէ սօնկրա Բուհն հազրէթլէրի
կուան Տիւք Գօսթանիլին Նիքալա-
լէվիլին քէրիմսի իլէ իլլիլաթ
իտէնէք իթմիշ:

— Կէշէնլէրտէ Պուրկաղտա ի-
քի զապըթանըն պիւրպիլէրինի
գաթլ ու ճէրհ իթմիկլէրինտէն
տօլալը, Պուրկաղ միւթէսարըֆը
իլէ ալալ գօմտնտանը աղ օլմուշ-
լար. վէ թէքրաթ պու մէսէլէտէն
տօլալը, տախիլիլէ նազըրը իլէ
հարպիլէ նազըրը պէյնիտէ իս-
թիլաֆ զաւհուր իթմիշ օլուպ
հարպիլէ նազըրը իշինէն տէֆա
օլարազ իթմիլաղտըն վէրմիշ տիւր:

ՄՈՒՀԱՄԷՊԷ

Թրանսվալ մուհալէպէսի հազ-
գընտա ալընան հալաթիլէր ա-
թիտէքի օլուպ ինկիլիլէրին մուտ
ֆազիլէթինի պէյան իթմէքտէ
տիւր:

— Փիւր. 20 թարիլիլ Լօնտ-
րայա վէրլէն թէլէկրաֆա նաղա-
րէն, մուհասէրէտէ պուլունան
Վէրմիլլէլ շէհրի թէլէկրաֆ Պրէնչ
մարիֆէթի իլէ մուհասէրէտէն
գալլիլլուլուշ տըր: Ինկիլիլէր ի-
շարէթլէր իլէ մուհասէրէտէ պու-
լունանլարա մուխապէրէ իթմիկ
տէն սօնկրա, հէման հիշ Պօն-
լէրտէն մուգալմէլ կէօրմէքսի-
լին շէհրէ կիւրմիլլէր տիւր: Քէմ-
պըլլէլ գուրթլուտուղըն էրթէ.
սի կիւնի թէլէկրաֆ Պրէնչ օլտու
իլէ Պօնլէրի թաազիլ իտուպ
անլէրի պիւսպիլթին կէրի շէքի-
մէկէ մէճպուր իթմիշ. Պօնլէր
քիւլլիլլէթլի թէլէֆիլաթ վէրմիշ-
լէր: Ինկիլիլլէլէն եալընը իքի
զապիլթ էօլմիշ վէ ալլիլտա եա-
լալանմըշ տըր:

— Թէքրաթ Լօնտրայա վէրլէն
թէլէկրաֆա կէօրէ Պօնլէր կէրի
շէքիլթիլլէրինտէ ինկիլիլլէրին է.
լինէ պիւր պէօլիւք թօք, ելլէճէք,
վէ պիւր չօգ գօլուն սիւրիլլէրի պը-
րազմըլար տըր:

Թէլէկրաֆ Պիւլլէր Լօնտրայա վէր-
տիլի պիւր թէլէկրաֆտա, լազըմ
կէլէն իշիլիլաթը էլալէն պրազմա-

լարազ Լէտիսիլթէ տօղրու իլէր.
լէմէլէտէվաթ իթմիկլէրի վէ Քօլէն
սօտան էկէսինէսթտէ տօղրու ու-
նանան եօլ քիւսմիլլէն ինկիլիլլէր
թարաֆընտան թուլթուլուշ օլտը-
ղըն պիւրպիլլէր տիւր:

ԹԻԻՋԱՐԻՅԷ

ՊԱԳՊԱԼԻՅԷ

Վարնա բիւզաւընտա պազալիլէ
մալլէրին պու կիւնքի ֆիլաթը, պ-
թու Քրանգ իլէ: Յր. Սնթ.
Գուշվէ — Ֆիլաթը պիւր գարար իսկ,
արթմաթ մէմուլ օլընըլօր
բիւզա 1. 85
Շէֆէր. — (Բէլլէ) քիլօ 61
» (Բէլլէ) սանտրգ 33.
Բիւրիւն. — Ճարն չու-
վալը 42.
Բիւրիւն Ֆիլիպէ չուվալը 36.
Բիւրիւն. — Ինկիլ. էլան
մալ կէլմիլ օլընալը 10.
ԿԱՁ. — Սանտրգ 10.
Չէթիւն ԵԱՂԸ. — քիլօ 1. 40
արթմաթ մէմուլ
ԵԼՄԻՇ. — (Նանի գարա
գուրու իւզիւմ 33

ԲՍՄՈՒԳ

Վարնա մաղաղալարընտ իլլիք տա-
թըլարը: Յր. Սնթ.
Ինկիլիլ իլլիլի Ն. 8/14 10.30
» Ն. 18/24 12.10
Եէրի իլլիլ Ն. 8/14 9.80
Չիլ բաւալ գ հօգա 2.
Կէօրիլլէրի իւզրէ կէշէն հաֆիա-
տաթի ֆիլաթլարտան պիւր ֆարգ եօգ
տըր:

ՉԻԻԻԼԷ

ՊՈՒՀՆԱՅ
Վալ. իւպրա 53-57 հէք 9.50/11.25 ֆր.
Արապա » 55-56 » 10.60/12.20 »
Ճաւաղիւս 100 քիլօ 13.20 ֆր.
ԱՐԲԱ
Լիպրա 40-44 հէքթ. 6.80/9.40 ֆր.
ՄԸՍԸՐ
Արապա իւպրա 55-58 6.80/7.20 ֆր.
Վալօն » » » 6.20/6.50 »
Վալօն մ. մալլէսի ալթուն ֆրանգ-
լէ, վէ արապա մուալլէսի կիւլիլ
ֆրանգլէ, եանի նարդէն 22 ֆր. 40
սանթիւմ հիւսպը իլէ տիւր:

ՍՍՐԱՖԻՅԷ

Պուլկար պանգաթը 22 ֆր. 30 սն.
Կիւմիւշլէ 20 ֆրանք ալթուն վէրմէք-
տէ օլտըղը կիւլիլ, ալթունը տէ 22
ֆր. 20 սանթիւմ կիւմիւշլէ պէմէլ ալ-
մազտա տըր:
Թիւրք իրաւար 23 ֆր. 30 սանթիւմ
ալթունա պէմէլ գապուլ իթմէքտէ
տիւր:
Պազըր վէ նիքէլ ագէնին կիւ-
միւշլէ օլան ֆարգը 20 ֆրանքա 10/15
սանթիւմ իպարէթ տիւր:

ԹԱՏՐՈՆ ԻՆՊԱՍՏ

ԿԱՐՕՏ ՀԱՅ ԳԱՂԹԱՅՈՒՆԱՅ ՃԱՆՆ-
ՊԱՂԱՄԻՍՈՒՅ

Յաւանիկալ իրիքշ թիլի գիլիլ
թատրոն «Սանթիլիլ» մէլ վէ
սէլլօ հալ դիւրաւանալար իլլիլլէ,
ընդ հոգաւորալթիւմը կարգա-
դիւր մաւնալարի մը շքիլ կերպով
պիւր ներկայացուին «Հօր մը ա-
նէճքը» թատերախաղ 4 արար է
«Չանգալ» կատակախաղ մէկ
արար:

Отговорникъ Н. Драгулевъ
Варна, Печат. Н. Петровъ